

Palliative rødder og ruter i Danmark

National Palliativ Kongres, 3.- 4. oktober 2019, Nyborg Strand

Helle Timm, kultursociolog, ph.d, professor i REHPA

Kanten og udvalgte farver og tern

- Samfund, sundhedsvæsen og sygdomme
- Definitioner, forståelser, målgrupper – udvikling og forandring
- Kvalitet
- Uddannelse
- Forskning
- Perspektiver

Rammerne, rødderne - og ruterne

- De sidste 120 år
- De sidste 30 år
- Vidensamfund
- Globalisering,
teknologisering,
akademisering
- Specialisering og
decentralisering
- Leve til vi dør – og være
efterlevende

Garnet, der binder firkanterne sammen; definitioner og forståelser

- WHO's definition af palliation og sundhedsstyrelsens oversættelse
- Opdelingen i specialiseret og basal palliation
- Målgrupper

WHOs definition – og SSTs oversættelse

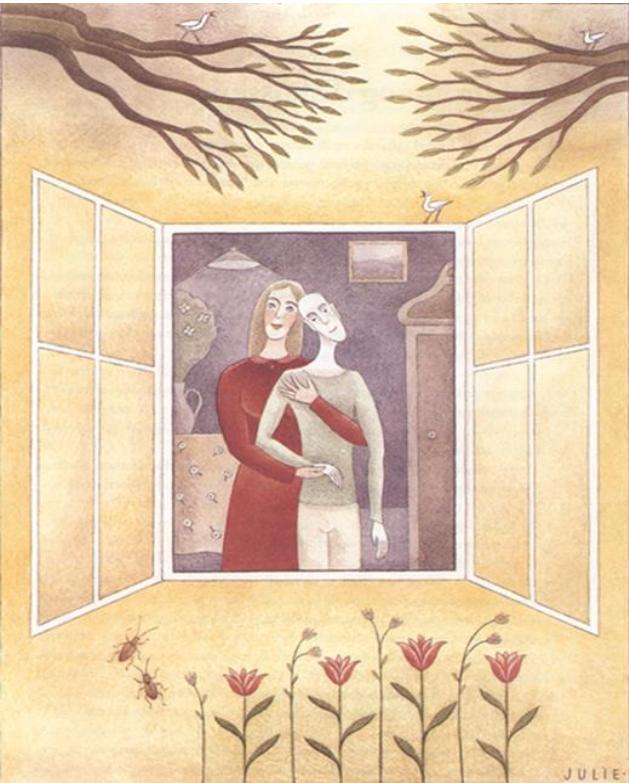
“Palliative care is an approach (oversat til indsats) that improves the quality of life of patients and their families facing the problems associated with life-threatening illness, through the prevention and relief of suffering by means of early identification (oversat til diagnosticering) and impeccable assessment (oversat til umiddelbar vurdering) and treatment of pain and other problems, physical, psychosocial and spiritual” (WHO 2002, SST 2017)

Basal og specialiseret palliativ indsats

"Den basale palliative indsats er målrettet mennesker med afgrænsede palliative behov inden for få problemområder... ydes af fagpersoner...som ikke har palliation som deres hovedopgave." (SST, 2017, side 7)

"Den specialiserede palliative indsats er målrettet mennesker med palliative behov af en høj sværhedsgrad indenfor de enkelte problemområder og med flere sammenhængende problemområder... ydes af fagpersoner...der har palliation som hovedopgave." (SST, 2017, side 7)

Målgrupper

Videnformer, udvikling og forandring

Videnformer	Objektviden	Relationsviden
Forskningsparadigmer	Naturalistisk, realistisk	Konstruktivistisk, relativistisk
Forskningstyper	Beskrivende, forklarende	Udforskende, forstående
Praksisformer	Sygdomsorienteret	Situationsorienteret (og samfundsorienteret)
Uddannelse	Læring og kompetencer	Dannelse
Kvalitet	Et fænomen, som kan kontrolleres, dokumenteres , kvantificeres	Et fænomen, som kan opleves, diskuteses, bevæges, forandres

Kvalitet som subjektiv oplevelse og social organisationsmåde

Uddannelse

- Kompetencer og læring (1995 – 2015), fokus på kundskaber
- Voksenpædagogik og virksomhedspædagogik
- Global konkurrence og national styring; læringsmålstyring
- Man kan kun være i udvikling
- Dannelses (2015 -), fokus på mennesker i relation
- Opdragelse (etik og moral, normer og værdier, dyder)
- Personlig dannelses
- Livserfaring, eksistentiel erfaring
- Dømmekraft
- Historisk, kulturel og social dannelses
- Demokratisk dannelses

Korsgaard O, Kristensen JE & Siggard Jensen H. Pædagogikkens Idehistorie. Arnold Busck, 2018.

Forskning og forskningsbaseret viden

"...Der er mange studier på vej, men ønskes eksempelvis større randomiserede studier og multicenterstudier, kræves nye samarbejdsstrukturer blandt forskerne og øget støtte fra offentlige såvel som private forskningsmidler."

Asbjørn Neergaard M & Grønvold M,
Omsorg 2009/4, s 9

"This study shows that new ways of organizing palliative care may lead to changes and insecurity among the staff involved with regard to collaboration, coordination and expectations to professionals' roles and tasks."

Raunkiær M et al, Scand J Caring Sci; 2019. Professionals' experiences with palliative care and collaboration in relation to a RCT, p 7

Perspektiver

- På nogle områder meget bedre, større, men meget ujævnt og slet ikke stort nok
- En tilgang, et fagområde, et speciale
- Lindring anerkendes som opgave
- Nye måder at organisere på
- Grund(ud)dannelse, efter- og videre (ud)dannelse:
- Kvalitetsudvikling og forskning:
- Både objekt- og relationsviden

Vil du vide mere?

Hold dig opdateret om ny forskning og viden om rehabilitering og palliation - tilmeld dig REHPA Nyt på www.rehpa.dk

www.facebook.com/videncenterrehpa

www.twitter.com/rehpa_dk

www.linkedin.com/company/3306677